

Türetim Ekonomisi Yaklaşımı

üreticiler ve tüketiciler için...

Good4Trust.org

içindekiler

- 01 — Başlarken
- 02 — TürED Hakkında
- 03 — Neden Türetim Ekonomisi?
- 04 — Türetim Ekonomisi: Üreticiler için
- 05 — Türetim Ekonomisi: Türeticiler için
- 06 — Uygulamada Türetim Ekonomisi:
Good4Trust.org
- 07 — Birlikte Neler Yapabiliriz?

Başlarken

Günümüzde ekolojik ve sosyal krizler gittikçe daha da derinleşiyor. Yaşadığımız krizlerin temel sebebi ise çoğunlukla ekonomik üretim ve hakim tüketim paradigmasının mevcut yıkıcı etkileri. Bu yıkıcı etkileri durdurmak, doğayı ve tüm zenginliği içerisinde yaşamı savunmak, iklim krizini yavaşlatarak etkilerini azaltmak ise mümkün.

Her ne kadar vaktimiz gittikçe daralıyor olsa da mevcut gidişatı dönüştürmek için gezegenin dört bir yanında harekete geçen çok sayıda kişi ve kurum var. Geldiğimiz noktada dayanışmayı güçlendirmek ve ekonomik alanı doğayı ve insanı dikkate alacak şekilde dönüştürmek gerekiyor. Bunu ancak bir arada, dayanışma içinde yapmak mümkün. Bu nedenle doğaya ve insana dost bir ekonomiyi ortaya çıkarmak için hep birlikte hareket etmemiz gerekiyor.

Türkiye’de uzun yıllardır faaliyet gösteren GEF Küçük Destek Programı (SGP) doğa koruma ve çevre savunuculuğu alanında faaliyet yürüten çok sayıda kişi ve kurumu destekleyerek Türkiye sivil toplumuna ve doğasına büyük katkılar sağlamıştır. GEF-SGP desteğiyle Türkiye’nin dört bir yanında yürütülen projeler ile yaşam savunulurken aynı zamanda da onurlu bir geçim için adımlar atılmıştır. Bu üreticilerin desteklenmesi, gerek GEF-SGP’nin katkılarının sürdürülebilirliğinin sağlanması, gerek koruma faaliyetlerinin devamlılığı anlamına geliyor.

Yürüttüğümüz **GEF-SGP Çarşısı** projesi işte bu kapsamda, geçmiş ve gelecekte GEF-SGP'den aldığı destekle yaşamı savunmak ve iklim değişikliğini yavaşlatmak için çalışan, üreten kurumlarla bu kurumları destekleyecek tüketicileri bir araya getirmeyi ve bu sayede yerel ilişkileri ve koruma çalışmalarını güçlendiren bir ekonomik sistemi geliştirmeyi ve bunu yaygınlaştırmayı hedefliyor.

Proje kapsamında oluşturulan bir dijital çarşı, tüm bu adil üreticileri bünyesinde toplayarak, onlara internetten bedelsiz satış yapma imkanı yaratıyor; yürütülen eğitimler ve oluşturulan öğrenme materyalleri ile bu üreticilerin ekonomik güçlenmesi desteklenirken; iletişim çalışmaları ve hazırlanan belgesel film ile hem GEF-SGP Türkiye'nin hem de üreticilerin görünürlüklerine katkı sağlanıyor.

“GEF-SGP Çarşısı” projesi kapsamında hazırlanan “Tüketim Ekonomisi Yaklaşımı” başlıklı bu çalışma ise üreticiler ve tüketiciler için tüketim ekonomisinin etkisini görünür kılarak, bir karşı anlatı yaratmayı amaçlıyor.

“GEF-SGP Türkiye Çarşısı Projesi” Tüketim Ekonomisi Derneği tarafından, Good4Trust.org ortaklığında ve GEF-SGP desteğiyle 2022-2023 yılları arasında yürütülmüştür.

Tüketim Ekonomisi Derneği
İzmir - 2023

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Good4Trust.org

GEF-SGP

Çarşısı

Good4Trust.org

Hakkımızda

Türetim Ekonomisi Derneği sosyal girişimciler, sivil toplum uzmanları, araştırmacılar, bilim insanları, ekoloji ve insan hakları aktivistleri, finansal teknolojiler ve sürdürülebilirlik yatırımcıları tarafından Aralık 2015'te, ekolojik ve sosyal açıdan adil iş modellerine yönelik araştırmalar yapmak; iyi uygulamaları güçlendirerek yaygınlaştırmak ve toplumu türetim ekonomisinin doğanın korunması ile sürdürülebilir bir toplum inşası üzerindeki olumlu etkileri hakkında bilgilendirmek amacıyla kurulmuştur.

Kurulduđu günden beri Türkiye'nin farklı bölgelerinde yer alan, ekolojik ve sosyal açıdan adil üreticiler ile tüketiciler arasında doğrudan bir ilişki kurmak ve sürdürülebilir, döngüsel ve adil bir ekonominin tesisi için çeşitli faaliyetler yürütmektedir. Bugün derneğın etki alanı içerisinde 600'ün üzerinde üretici ve 20 binin üzerinde tüketici bulunmaktadır.

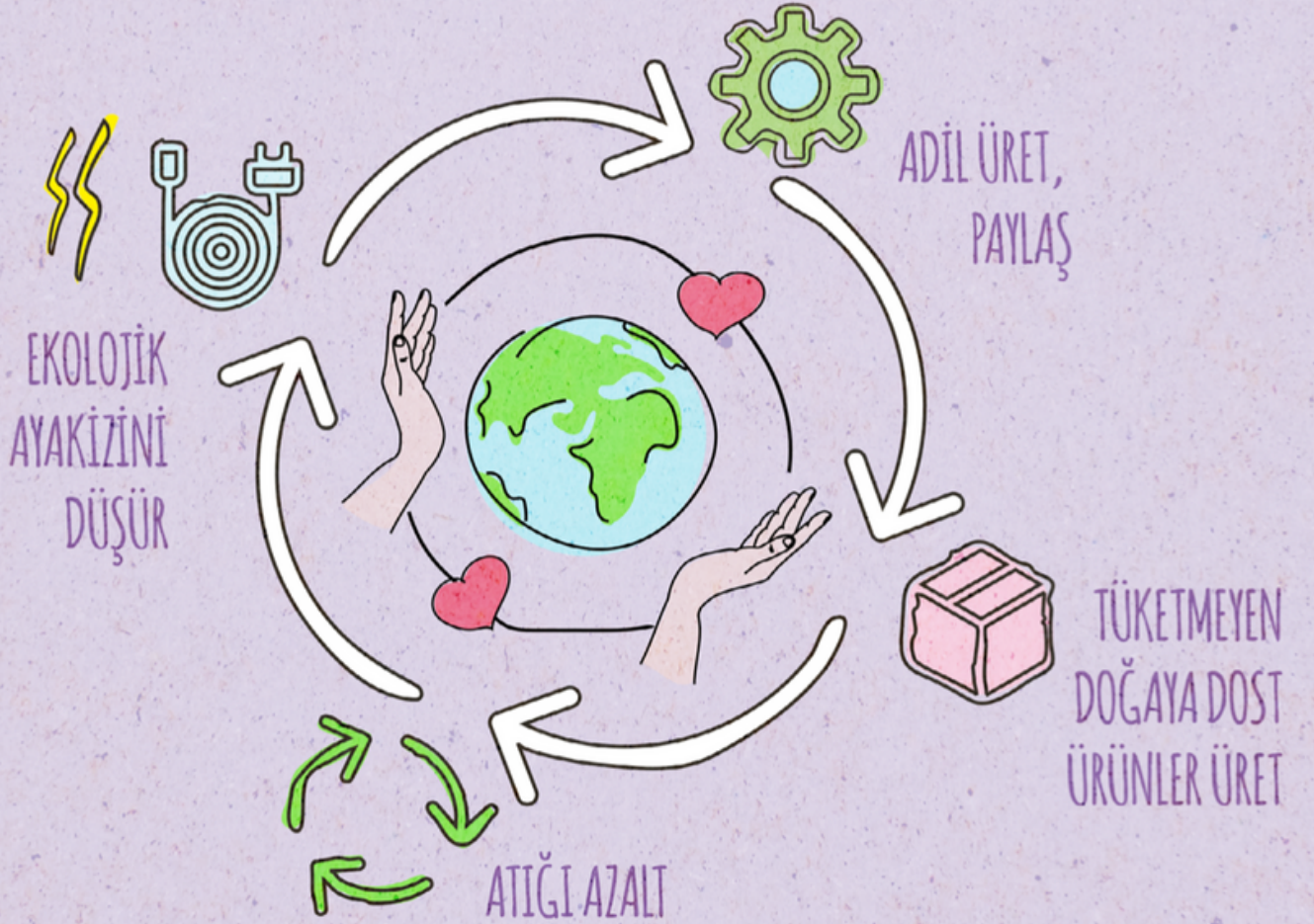

Neden Türetim Ekonomisi?

Gezegelimiz bizim yuvamız, bizimle birlikte türlü kuşların, börtünün, böceğin, bitkinin, ağacın, mantarın yuvası. Yuvamızda yaşam, bir bütün olarak birbirini etkileyen bir biçimde devam ediyor. Hepimizin yaşamı bir diğerinin yaşamına ve yapıp ettiklerine bağlı. İnsan türü olarak gezegene kalıcı etkiler bıraktığımız artık neredeyse herkes tarafından kabul ediliyor. İçinde yaşadığımız gezegen, yuvamız en çok biz insanlardan etkileniyor. 'Ekoloji' kelimesinin etimolojisi, eski Yunanca'daki ev ve bahçesi anlamına gelen 'oikos' dan gelir, evimizin, gezegelimizin bilimidir. Bu haliyle evin ve bahçesinin idaresi anlamındaki ve yine 'oikos' kökünden gelen 'ekonomi' kelimesinin ekoloji ile aynı kökü paylaşıyor olması elbette tesadüf değildir. Ancak çağımızda gelinen noktada, birbirleriyle kökensel bağları olan bu iki disiplin birbirlerinden ayrı yönlerle bakıyor. Yüzyıllardır ekonomik büyüme ve daha çok kâr elde etme amacı ile ekolojik kaygılar bir kenara bırakılmış, yaşamın biyolojik ve kültürel çeşitliliğinin korunmasına yönelik çaba ekonomik gelişmelerin önünde engel olarak görülmüştür. Günümüzde biyolojik çeşitlilik giderek azalıyor, gelir dağılımında karşımıza çıkan sosyal adaletsizlik toplumun her alanında kendini görünür kılıyor.

Mevcut kötüye gidişatın dönüştürülmesi gerektiği açık. İşte bu kapsamda insanlar arasındaki iyilik ve güven ilişkilerini yeniden tesis edecek, ekolojik ve sosyal açıdan adil üretime dayanan, doğaya ve insana dost, sorumlu bir ekonomik modeli yerleştirmek, gezegenin geleceği için, biyolojik ve kültürel çeşitliliği korumak ve zenginleştirmek için güçlü bir temel oluşturacak.

Türetim Ekonomisi bu bakımdan geleceğin onarıcı ekonomik sistemi olmaya aday. Çünkü Türetim ekonomisi bir göl ya da orman gibi verimli, gezegeni destekleyen ve iyileştiren bir ekonomik ekosistem. Doğaya ve topluma minimum negatif veya mümkünse pozitif etki eden, makro ölçekli döngüsel bir ekonomi. Bu ekonomik sistemde döngüsel tedarik ağları içeriye giren sermayenin, dışarıya sızıntısını en aza indirir. Sinerjik ve döngüsel ilişkiler, bu ekosistemde atığa, ekoloji üzerinde olumsuz etkilere ve sosyal sömürüye izin vermez.

Türetim Ekonomisi

Üreticiler için:

Türetim ekonomisine göre, bir üretici, doğaya ve insana dost üretim yapmayı amaçlayan kişi, kurum ya da topluluktur. Amacı karını maksimize etmek değildir. Ürün veya hizmet üretirken ortaya çıkan olumsuz etkilerini minimize etmek, hatta var olan krizleri onarmak ister.

Türetim ekonomisi içindeki üreticiler ekolojik ve sosyal açıdan adil üretim yapmak için yola çıkmıştır. Henüz bu yolun başında olanları niyetli, yolda biraz ilerlemiş olanları azimli ve etkilerini minimize etmeyi başarmış olanları da adil diye adlandırılırlar.

Her üretici aynı zamanda bir tüketicidir, sistemin döngüsellği de buradan gelir. Üreticiler bireysel yaşamları ve üretim süreçleri için ihtiyaç duydukları ürün ve hizmetleri kendileri gibi üreticilerden alırlar. Böylece sistemin sızıntısı en aza iner, bütün topluluk bir arada güçlenir.

Türetim ekonomisi içinde üreticiler bütün sektörleri kapsar, yaşamın her alanında adil üretimin peşine düşerler.

Türetim Ekonomisi

Üreticiler için:

Gezegenin geleceğini düşünerek üretim yapmak bugünlerde en çok ihtiyaç duyduğumuz dönüşümlerin başında geliyor.

Ekonominin yönünü yeniden ekolojiye çevirmek ancak adil üretimin yaygınlaşması ve güçlenmesi ile mümkün olacak. Bugün bu yola çıkan üreticiler yaşam için çok önemli. Türetim ekonomisi içinde üretici olduğumuzda ise bizi şunlar bekliyor:

toptan ve döngüsel alışveriş

Doğru üretim süreçleri doğru bir tedarik zinciri kurgulamayı gerektiriyor. Türetim ekonomisi içinde üreticiler, ihtiyaç duydukları ürün ve hizmetlere ulaşırken kendi ürün ve hizmetlerini de toplu olarak satma fırsatı yakalarlar.

adil ticaret ortamı

Gezegenin geleceğini düşünerek üretim yapmak mevcut rekabetçi pazar koşullarında zorlayıcı bir hal alabiliyor. Oysa türetim ekonomisi, üreticilere dayanışma içinde adil bir ticaret ortamı sağlar. Ürün ve/veya hizmetler, değerini anlayan tüketiciler tarafından takdir edilir.

topluluk temelli ekonomi

Ortak sorunlar birlikte çözüm aramayı, rekabetten uzak bir ekonomi dayanışmayı gerektiriyor. Türetim ekonomisi içinde üreticiler kendi aralarında güç birliği yapar ve tüketiciler de bu topluluğun önemli bir parçası olarak üreticileri destekler. Herkes birlikte kazanırken yaşamın çeşitliliği de korunmuş olur.

Türetim Ekonomisi

Türeticiler için:

Türetim ekonomisine göre, bir türetici, başkalarına kendisine davranılmasını istediği gibi davranan (altın kural) dolayısıyla eylemleriyle toplum ve gezegen için değer yaratan kişidir. Türeticiler, sosyal ve ekolojik olarak adil üretimi doğrudan destekler. Türetici için "öteki", bu gezegendeki tüm canlı ve cansız varlıklardır.

Bu nedenle altın kural, insanın gezegenin bir ögesi olarak, onunla uyumlu (ahenkli) varoluşunu gerektirir.

Türetim Ekonomisi Derneği Yönetim Kurulu üyelerinden

Defne Koryürek türeticileri şu şekilde tanımlıyor:

"Türeticiler, aslında her üreticinin bir tüketici, her tüketicinin de bir üretici olduğunu bilen ve büyüme ekonomisinin bu iki kutuplu isimlendirme sistemini reddedenlerdir. İyi, temiz ve adil bir medeniyetin özlemiyle fauna, flora ve dolayısıyla yarını koruyacak aksiyonları benimserler. Bu değerleri üretim ve tüketim süreçlerini sorgulamada pusula sayarlar".

Türetim Ekonomisi

Türeticiler için:

Bireysel olarak yapabileceklerimizin bir sınırı olsa da, bir araya geldiğimizde ya da kitlesel olarak bir dönüşümü örgütlediğimizde sahip olduğumuz gücün önünde durabilecek kadar güçlü bir engel yok. Bu nedenle türetim ekonomisi için gereken dönüşümün öncelikle bir taban örgütlenmesi ve sosyal değişim olarak düşünülmesi gerekiyor. Hepimize türetici olma sorumluluğu düşüyor! Türetici olduğumuzda ise bizi şunlar bekliyor:

adil ürün ve üreticilere erişim

Doğaya zarar veren, sosyal adaletsizlikleri derinleştiren ürün ve üreticilere mecbur değiliz. Türetim ekonomisi içinde türeticiler, gezegenin geleceğini düşünen, yaşamı tüm çeşitliliği ile korumaya çalışan üreticilerin adil ürünlere ulaşırlar.

sorumlu alışveriş

İhtiyaçlarımızı karşılarken gezegenin yaşam destek ünitelerini tüketmek zorunda değiliz. Türeticiler havayı, suyu, toprağı ve yaşamı koruyan bir sistemde atık çıkarmadan, gönül rahatlığıyla ihtiyaçlarını karşılayabilirler.

iyiliğe ve güvene dayalı bir sistem

Türetim ekonomisi iyiliğe ve karşılıklı güvene dayalıdır. Toplumsal alanda kötülüklerin güçlenmesine müsaade etmez. İyiliği görünür kılarak yaşamda kök salmasını sağlar.

Uygulamada Türetim Ekonomisi

Good4Trust.org

Ürün Kategorileri ▾

Çarşılar ▾

Üreticiler

Gıda

Giyim

Kişisel Bakım

Temizlik

Bebek ve Ebeveyn

Ev ve Yaşam

Tüm Kategoriler →

En Çok Tercih Edilenler

Tümü →

Organik Salatalık 0.5kg

Organik Limon 0.5kg

Organik Domates 0.5kg

Organik Soğan 0.5kg

Türetim Ekonomisi Derneği
Türetim Ekonomisi Yaklaşımı

Uygulamada Türetim Ekonomisi: Good4Trust.org

Good4Trust bir orman ya da bir göl ekosistemi gibi işleyebileceğini düşündüğümüz türetim ekonomisinin hayata geçmesi için doğrudan üreticilerle tüketicileri bir araya getiren, kendi döngüsellği içinde sızıntıları en aza indirmeye çalışan, üreticiler ve tüketiciler için değer yaratan bir topluluk.

Bugün bu topluluk, sayıları 1000 yaklaşan üretici ve 25.000 civarı tüketicisi ile türetim ekonomisini hayata geçiriyor.

Bu büyük topluluk makro ölçekte türetim ekonomisi sisteminin ne şekilde çalışacağını görebilmek için bir taban örgütlenmesi olarak düşünülebilir. Mevcut ekonomik sistemin dışsallaştırmalarının olmadığı, üretici ile tüketicinin değer temelinde, iyiliğe ve karşılıklı güvene dayanarak bir araya geldiği bu toplulukta üreticiler ürettikleri ürün veya hizmetlerin doğaya ve insana minimum negatif, mümkünse pozitif etkide bulunmasını amaçlıyor.

Uygulamada Türetim Ekonomisi: Good4Trust.org

Türeticiler ise ekolojik ve sosyal adaleti kendi işlerinde sağlamaya niyet eden bu üreticilerden ihtiyaçlarını alarak hem kendisine, hem üreticiye hem de gezegenin geleceğine katkıda bulunuyor.

Dahası bir ekosistem olma hayaliyle döngüsellği odağına alan Good4Trust içerisinde üreticiler de birer türetici olarak yer alır, gerek kendi bireysel yaşantılarında gerek üretim için ihtiyaç duydukları hammaddeleri topluluktaki başka üreticilerden alıyorlar. Böylece dışarıya sızıntı da minimize edilmiş oluyor.

Toplulukta eksik olan bir ürün ya da hizmet üreticisine ihtiyaç duyulduğu zaman bu ürün ya da hizmeti üreten ve aynı zamanda adil üretim yapmaya hevesli, niyetli olan üreticiler için araştırmalar yapılıyor, dışarıda bu ürün veya hizmeti üretenleri dönüştürmeye yönelik girişimlerde bulunuluyor. Bu bakımdan her bir türetici ve üretici aynı zamanda birer gönüllü türetim ekonomisi elçisi gibi görev alıyor. Kendi çevrelerine bu tohumları atıyor ve türetim ekonomisinin serpilip, büyümesi için ilham oluyor.

Uygulamada Türetim Ekonomisi: Good4Trust.org

Good4Trust.org doğaya ve insana dost üreticiler ile ihtiyaçlarını bu üreticilerden karşılayan tüteticileri bir araya getiren bir dijital platform. Bu platformda yer alan tüm üreticiler ve tüteticiler tütretim ekonomisinin pratikte hayata geçmesi için çok önemli bir deneyim alanı yaratıyor. Good4Trust.org adil ekonomiyi şu şekilde hayata geçiriyor:

çarşı

Good4Trust.org Çarşı 700'ün üzerinde üretici 10 binin üzerinde ürününü doğrudan tüteticilere ulaştırıyor. Taze gıdadan giyime, ev tekstilinden kozmetiğe uzanan ürün çeşitliliğinde tüteticiler tüm ihtiyaçlarını adil üreticilerden karşılıyor.

iyilik akışı

Good4Trust.org tütretim ekonomisinin temel ilkeleri iyiliği ve karşılıklı güveni topluluğun temeline yerleştiriyor. Good4Trust.org'da bulunan iyilik akışı, topluluk açısından bir sosyal platform görevi görüyor ve iyiliklerin paylaşarak ilham yaratmasını sağlıyor.

tütretim ekonomisi topluluğu

Good4Trust.org'a kolay ve hızlıca üye olan üretici ve tüteticiler tütretim ekonomisi için çabalayan büyük bir topluluğun parçası oluyor. Bu toplulukta tüm üyeler ulusal ve uluslararası işbirliklerinin getirdiği güçbirliğinden dayanışmayla yararlanıyor. Bizim ve gezegenin yüzleştği ortak sorunlara hep birlikte çözüm aranıyor.

Birlikte Neler Yapabiliriz?

Türetim ekonomisi mevcut yıkıcı ekonomik sistemin içinde büyüyen ve alternatif bir yaşamın imkanını ortaya koyan ekosistem yaklaşımı. Bir ekosistemin sağlıklı yaşaması o ekosistemin zenginliğine, çeşitliliğine ve dayanıklılığına bağlı. Bu türetim ekonomisi için de geçerli. Bunun için hep birlikte vakit kaybetmeden harekete geçmemiz gerekiyor. Hepimizin yapabileceği şeyler var. İşte bazı örnekler:

türetici olabilirsiniz

Üzerindeki tüm yaşamla gezegenimizin ve bizim ihtiyaç duyduğumuzda dönüşümün parçası olmak için kolay ve hızlıca türetici olabilirsiniz.

üretici olabilirsiniz

Doğaya ve insana dost ürün ya da hizmet üretiyorsanız topluluğa üretici olarak katılabilirsiniz. Henüz üretim yapmıyor ama aklınızdan geçiriyorsanız eğitim materyallerimizden yararlanabilirsiniz.

güç birliği ve dayanışma

Ekolojik ve sosyal açıdan adil bir geleceğe ulaşma hedefimizde olası tüm dayanışma ihtimalleri için bizimle iletişime geçebilirsiniz, Türetim ekonomisi modelini yaygınlaştırmak ve güçlendirmek için birlikte mücadele edebiliriz.

Türetim Ekonomisi Yaklaşımı: Üreticiler ve Türeticiler için...

Bu belgenin oluşturulmasını sağlayan "GEF-SGP Türkiye Çarşısı Projesi", Türetim Ekonomisi Derneği tarafından, Good4Trust.org ortaklığında ve GEF-SGP desteğiyle 2022-2023 yılları arasında yürütülmüştür.

Türetim Ekonomisi Derneği
İzmir - 2023

Bu eser Creative Commons Atıf-GayriTicari 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

Good4Trust.org

İletişim

turetimekonomisi.org

info@turetimekonomisi.org